

НАУКА – МЕТОДИКА

№ 16

“Аерарна обвѣта”
2008

Міністерство аграрної політики України
Департамент аграрної освіти, науки та дорадництва
Науково-методичний центр аграрної освіти

НАУКА & МЕТОДИКА

Збірник науково-методичних праць

Випуск 16

Київ
"Аграрна освіта"
2008

ББК 74
341
УДК 001 891:378.147(066)

Наука і методика: Збірник науково-методичних праць / Редкол.: Т.Д. Іщенко (гол. ред.) та ін. — К.: Аграрна освіта, 2008. — Вип. 16. — 151 с.

Відповідальний за випуск **Чубур Н.В.**

Редактори: **Талюта Л.М.**
Крошко Н.В.

Комп'ютерна верстка та дизайн: **Серова І.О.**
Прус Н.В.

НАУКА ♀ МЕТОДИКА

№16'2008

Збірник
науково-методичних праць

Випуск 16

Засновник

Науково-методичний центр аграрної освіти
Міністерства аграрної політики України

Головний редактор

к.пед.н. **Іщенко Т.Д.**

Редакційна колегія:

д.пед.н. **Барановська Л.В.**
к.с.-г.н. **Борисюк Б.В.**
д.с.-г.н. **Васильківський С.П.**
к.т.н. **Войтюк Д.Г.**
д.пед.н. **Дьомін А.І.**
д.б.н. **Захаренко М.О.**
к.с.-г.н. **Кравченко С.М.**
д.т.н. **Лавров Є.А.**
д.с.-г.н. **Лихацький В.І.**
д.пед.н. **Лузан П.Г.**
д.пед.н. **Манько В.М.**
к.пед.н. **Хоменко М.П.**
д.б.н. **Цвіліховський М.І.**
к.пед.н. **Чубур Н.В.**

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Науково-методичного центру аграрної освіти (протокол №19 від 05.06.2008 р.)

Підписано до друку 15.12.08
Формат 70x108/16-
Друк офсетний.
Папір крейдяний.
Гарнітура JournalSansCTT
Тираж 200 прим.
Замовлення №... ..

Фірма "Інтас"
м. Київ, вул.Воровського, 8-Б
тел. 483-39-05

Точка зору редакційної колегії не завжди збігається з позицією авторів

©Науково-методичний центр аграрної освіти

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації Серія KB № 11644-51SP від 14.08.2006 р.

03151, м. Київ-151,
вул. Смілянська, 11
тел./факс: 242-35-68,
e-mail: smcae@smcae.kiev.ua
http://www.smcae.kiev.ua

СЛОВО ДО ЧИТАЧІВ

Європейський саміт, що відбувся в Лісабоні у березні 2000р., проголосив вступ Європи в "епоху знань". Що стосується сфери освіти, був прийнятий меморандум "освіта протягом життя", або меморандум безперервної освіти.

Чому безперервна освіта набуває величезного значення саме зараз? Для цього є дві основні причини. По-перше, інформація, знання, а також мотивація до їх постійного оновлення стають вирішальним фактором розвитку суспільства. По-друге, вимоги конкурентоспроможності та ефективності подальшого працевлаштування абсолютно зрозумілі громадянам і є визначальним мотивом для їх подальшої освіти.

У громадянському суспільстві успішність професійної кар'єри індивіда – одне з головних базових понять, що визначає фундамент особистої незалежності, самоповаги та благоустрою і забезпечує якість життя.

Система освіти України потребує відповідних перетворень для безперервності освіти та підвищення авторитетності останньої. Освітні послуги, що надаються громадянам у суспільстві, повинні бути адекватні попиту на ринку праці.

Ми чекаємо від Вас роздумів і пропозицій до зазначеної проблеми.

Редакційна колегія

ЗМІСТ

ШЛЯХОМ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Котикова О.І.	Соціально-політичний аспект передумов переходу в Україні до моделі стійкого землекористування	7
Мирось В.В.	Погляд на стан та перспективи реорганізації навчальних та наукових закладів аграрного профілю в Україні	14

ІННОВАЦІЙНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Шувар І.А., Гораш О.С., Печенюк В.І., Зеленський В.А.	Інновації в інтеграції науки з виробництвом	19
Бончик В.С., Федірко П.П., Бойко М.Ф.	Економічні напрями стимулювання інновацій у вищих навчальних закладах аграрного профілю	22
Чубур Н.В.	Впровадження інноваційних освітніх технологій під час викладання суспільно-політичних дисциплін	26

КОМП'ЮТЕРИЗАЦІЯ ТА ІНФОРМАТИЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Руснак А.В.	Використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі	29
Гаврилін П.М., Гетманець О.М., Яценко І.В.	Застосування інноваційних інформаційних технологій під час проведення лабораторних занять студентів за спеціалізацією "ветеринарно-санітарна експертиза"	31
Ізвеков М.Є., Дроздов О.О.	Проблеми побудови інформаційної системи вищого навчального закладу	38
Комліченко О.О., Яковенко О.Є., Шовкун О.Д.	Аналіз імовірності банкрутства підприємств в умовах автоматизації навчального та виробничого процесів	42

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА УПРАВЛІННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Скрипник С.В.	Основи методики складання тестових завдань під час викладання облікових дисциплін	47
Єрмаков С.В., Лаврук В.П.	Комплексність у вивченні проблем механізації технологічних процесів тваринництва	51
Марущак А.М., Супрович М.П., Тиш М.А.	Особливості викладання дисципліни "Основи охорони праці" та "Охорона праці в галузі" для студентів різних спеціальностей	58

Замойська К.В.	Досвід викладання дисциплін "Основи охорони праці" та "Охорона праці в галузі" у Подільському державному аграрно-технічному університеті	.64
Федірко П.П., Краснолуцький Г.П., Кріль В.О.	Методика наскрізного дипломного проектування за спеціалізацією "Технічний сервіс і ремонт" напряму підготовки "Механізація та електрифікація сільського господарства"	.71
Стрельчук О.Я., Дуганець В.І., Бендера І.М.	Специфіка дипломного проектування з механізації переробки та зберігання сільськогосподарської продукції	.77
Бончик В.С., Бендера І.М., Федірко П.П.	Досвід формування та викладання дисципліни "Інтелектуальна власність" у спеціальностях аграрного напрямку	.92

ОСВІТА ДОРΟΣЛИХ ТА ДОРАДНИЦТВО

Андрешко М.І.	Індивідуалізація та вдосконалення системи післядипломної аграрної освіти	.96
---------------	--	-----

ДОСЛІДЖУЄМО ПРОБЛЕМУ

Замора О.М.	Потенціал транскордонного співробітництва в системі соціально-економічних категорій	.98
Наумко Ю.С.	Дослідження проблеми зайнятості населення	.102
Бендера І.М., Рудь А.В.	Робітничу професію кожному студенту	.106
Кушнір В.С., Бучковська В.І.	Роль елементів захисту прав на інтелектуальну власність (породу тварин) у формуванні технолога з виробництва і переробки продукції тваринництва	.111
Клименко В.А.	Центр духовного просвітництва	.115
Єрмаков С.В.	Пізнавальний відступ як інструмент підвищення ефективності викладання теоретичного матеріалу	.120

ЯКІСТЬ ОСВІТИ

Рихлівський І.П.	Коротко про рівень математичної культури в сільськогосподарських науках	.125
Давиденко В.М.	Екологічні знання як фактор підвищення якості вищої освіти	.128

ВІДОМІ ВИПУСКНИКИ

Анічкіна Н.В., Дуброва Л.І.	Видатні випускники Херсонського державного аграрного університету	133
Михайлюк О.І., Ночовна О.М.	Вихованець Луганського національного аграрного університету В.А. Вергунов: випускник, вчений, дослідник проблем історії аграрної науки	136

ІНФОРМАЦІЯ ДО ВІДОМА

Гуцул Т.Д., Слободян С.Б.	Наука працює	141
------------------------------	------------------------	-----

РЕЙТИНГ	145
-------------------	-----

ОГОЛОШЕННЯ	146
----------------------	-----

Удосконалення системи післядипломної освіти передбачає низку інших форм і методів. Зокрема вчені Львівського державного аграрного університету працюють над упровадженням дистанційного навчання, яке дозволить більш оперативно доводити нову інформацію до потенційних споживачів.

Література

1. Концепція розвитку післядипломної освіти в Україні — К.: Вид-во ЦІППО АПИ України, 2002. — 12 с.

Статья посвящена системе последипломного образования Львовского государственного аграрного университета.

Article is devoted system последипломного formations of the Lvov state agrarian university.

ДОСЛІДЖУЄМО ПРОБЛЕМУ

Замора О.М.,
аспірант

УДК 339.92
Сумський національний
аграрний університет

Потенціал транскордонного співробітництва в системі соціально-економічних категорій

У статті автор обґрунтовує доцільність застосування нового поняття "потенціал транскордонного співробітництва", викладає сутність цієї дефініції, визначає його складові та зв'язок з іншими спорідненими категоріями, що характеризують транскордонне співробітництво як предмет наукових досліджень.

Ставлення проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. У 70-80-х рр. ХХ сторіччя багато наукових публікацій з різних аспектів поняття "потенціал" побачило світ. Одноголосно ці роботи визнають важливість для науки вивчення проблем визначення потенціалу, а також зазначається наявність розходжень у тлумаченні цього поняття, його сутності, складу і співвідношення з іншими категоріями. Водночас в науковій термінології виникає поняття "транскордонного співробітництва" (далі — ТС), а відтоді починає свій розвиток термінологічний апарат цього терміна. Проте, до сьогодні, у відомій нам літературі термін "потенціал транскордонного співробітництва" поки що не знаходить уваги, хоча, власне, і виражає сутність та цілі розвитку цього виду співпраці між прикордонними територіями країн.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Виділення невирішених частин проблеми. Різні ключі погляду на поняття "потенціал" були запропоновані такими науковцями, як Архангельський, Воблий, Вейц, Струмилін, Немчимов, Анчишкін тощо. В кожній праці, присвяченій питанням транскордонної співпраці (а це — Біленький, Лендєл, Луцишин, Макогон, Мікула, Куцаб-Бонк, Терещенко, Студенніков), розглядаються сфери її розвитку та очікувані позитивні результати, вигоди від цього розвитку. Багато науковців визнає, що ТС розглядається як

учасниками, так і її ініціаторами, як засіб, комплекс можливостей, резерв для вирішення проблем прикордонних територій. Проте, до сьогодні, цей комплекс можливостей транскордонної співпраці ще не було названо її справжнім ім'ям – потенціалом ТС. А, відтак, необхідне обґрунтування тлумачення цього поняття, його сутності, складу та співвідношення з іншими категоріями.

Мета статті. Ця стаття спрямована на визначення поняття "потенціал транскордонного співробітництва", окреслення його суті, основних складових та зв'язків співвідношення з іншими категоріями, що стосуються сфери ТС.

Виклад основного матеріалу. З метою досягнення поставлених завдань статті слід розглянути дві складові змістовного навантаження, пропонованого нами терміна "потенціал транскордонного співробітництва", а саме: потенціал та ТС. Так, термін "потенціал" походить з латинської мови та означає "засоби, запаси, джерела, що є в наявності і здатні бути мобілізовані, приведені в дію, використані для досягнення визначених цілей, здійснення плану; рішення якої-небудь задачі; можливості окремої особи, суспільства, держави у визначеній області" [1]. Схожі трактування або його елементи зустрічаємо і в інших джерелах, що пояснюють цей термін. І, навіть, у таких комбінаціях, як "економічний потенціал", "виробничий потенціал", "ресурсний потенціал", "інноваційний чи трудовий потенціал" тощо, означений термін продовжує зберігати свій основний зміст – це засоби, запаси, джерела, ресурси, що ще можуть і мають бути використані для вирішення певної проблеми. Тобто, застосування терміна "потенціал" до якогось явища, процесу означає наявність у нього певних прихованих можливостей, резервів, що ще не виявилися, проте будуть реалізовані за певних сприятливих обставин.

Підійдемо з іншого боку. Європейська Рамкова Конвенція про ТС між територіальними громадами і владами визначає його як дії, спрямовані на поглиблення і зміцнення сусідських стосунків між органами самоврядування і місцевою державною владою двох або більше держав, а також укладання між ними договору або угоди, необхідних для реалізації поставленої мети [2, С.15]. Крім того, ТС ще розглядають як комплекс форм і інструментів взаємовигідного соціально-економічного партнерства на географічно близьких територіях. Проте найціннішим для нашого викладу виявилася думка науковця Рябініна, який пропонує під ТС "...розуміти співпрацю прикордонних регіонів задля розвитку потенціалу цих регіонів, а також спільного вирішення існуючих проблем" [3], а також науковця Топіхи, у якого "ТС – це взаємні додаткові можливості підвищення якості життя мешканців регіонів по обидва боки кордону" [3; 4]. Перетинаються з цими думками і висновки Н. Мікули, яка зазначає, що ТС "відіграє роль своєрідного "імпульсу (потенціалу) зростання" прикордонного регіону [5].

Таким чином, **потенціал ТС** – це вся сукупність можливостей та резервів розвитку прикордонних регіонів, що потенційно може бути виявлена та реалізована у пріоритетних сферах їх стратегічного розвитку з метою покращення рівня життя населення та спільного розв'язання існуючих проблем шляхом ефективного розвитку транскордонної співпраці між ними.

Відтак, розглянемо ще одну точку зору на ТС. Це його роль у розвитку регіонів, що знаходяться по обидва боки кордону, а також його можливі позитивні результати та сфери, в яких його очікують сторони під час розбудови такого співробітництва. Науковець Студенніков зазначає, що "роль міжнародного співробітництва регіонів у регіональному розвитку визначається його здатністю до активізації та ефективного використання існуючого потенціалу регіонів, а роль транскордонного співробітництва визначається, окрім того, ще й здатністю об'єднання потенційних можливостей для вирішення спільних проблем та завдань просторового розвитку у транскордонному регіоні" [6, С.138-167]. Що ж це за потенційні можливості, які ТС здатне розкрити?

Основними напрямками розвитку ТС (тобто, потенційні сфери, співробітництво яких між двома конкретними прикордонними регіонами може дати позитивні результати) в рамках стратегічного розвитку транскордонного регіону, зазвичай, є наступні: економічне співробітництво (інвестиційна діяльність, ЗЕД, СП тощо), соціальне та культурно-освітнє співробітництво (зайнятість населення, навчальні та професійні обміни, співпраця ВНЗів), наукове співробітництво (співпраця між науковими спільнотами, конференції, обмін інноваційним досвідом), розвиток транспортної та інформаційної інфраструктури (спільна розбудова транспортних комунікацій, інформаційні ресурси), розвиток сільського господарства (обмін досвідом та співпраця в усіх сферах АПК, взаємне використання потужностей), співробітництво в сфері екології (очищення територій та рік, співпраця в аварійних ситуаціях, раціональне використання природних ресурсів), співпраця в законодавчій сфері (за узгодженням законодавства з європейськими стандартами), спільне використання туристичного та рекреаційного потенціалу регіонів тощо [7]. Таким чином, саме ці сфери, що містять сукупність, ще не розкритих, але існуючих можливостей, резервів для вирішення спільних проблем транскордонного регіону (що, власне, і є головною метою його утворення) **і є складовими елементами потенціалу ТС.**

Багато науковців, що займаються дослідженням питань транскордонної співпраці, намагаються створити систему характеристик транскордонного регіону. Так, Н. Мікула до них відносить такі: основні системотворчі чинники регіону; підсистеми регіону; процеси та стадії формування і розвитку регіону [5]. Нас цікавить перша характеристика — основні системотворчі чинники регіону, до яких науковець відносить складові (населення та територія), оточення та структуру відносин, які, відповідно, справляють вплив на розвиток транскордонного регіону. Проте, на нашу думку, було б доцільно ввести в систему характеристик регіону і поняття його потенціалу зі складовими.

Оскільки саме сукупність всіх можливостей та резервів розвитку ТС на теренах транскордонного регіону визначає успішність та ефективність цього процесу. Відтак, системне обстеження такого регіону, на значенні якого роблять акцент майже всі науковці, не можливе без визначення потенціалу ТС цього регіону, що, в свою чергу, дозволить науково та методично обґрунтовано визначити основні пріоритети розвитку транскордонного співробітництва для території, що вивчається.

Предметом теорії ТС, яку запропонувала науковець Мікула, є "закономірності формування і розвитку транскордонного регіону, його специфічні особливості; геополітичне та гео економічне розміщення; природні ресурси...", а також дослідження процесів ТС, що включає "визначення основних принципів та чинників розвитку ТС, його організаційні форми..." [5]. На наш погляд, предметом теорії ТС має стати і поняття потенціалу ТС з його змістовим комплексом, який безпосередньо пов'язаний з поняттям чинників розвитку ТС. Це пояснюється тим, що визначений нами набір можливостей та резервів для розвитку ТС між прикордонними регіонами двох сусідніх держав, є, власне тими позитивними чинниками, які, за сприятливих обставин (а саме — ефективному розвитку ТС), зможуть розкритися та реалізуватися, чим допомагатимуть розвиткові цієї співпраці.

Висновки

Отже, введення пропонованого нами поняття "потенціал транскордонного співробітництва" дозволить внести вклад в систематизацію понятійного апарату такого актуального предмету досліджень, як транскордонна співпраця. Ця дефініція не лише є незайвим чи диссонує з існуючими поглядами науковців на суть ТС, а навіть справедливо підкреслює цю суть. Більше того, це акцентує увагу на ролі ТС в розвитку прикордонних регіонів — як засобу, процесу, форми,

інструменту і шляху відкриття та реалізації потенційних можливостей і резервів обох прикордонних територій з метою підвищення рівня життя їх населення та вирішення спільних проблем взаємними зусиллями за рахунок цих резервів та можливостей, тобто — потенціалу транскордонного співробітництва.

Україна володіє значним геополітичним потенціалом для розбудови ефективної транскордонної співпраці і кожен з її регіонів також має певний рівень потенціалу ТС. Проте потенціал не обов'язково означає наявність зрушень у сфері ТС вже сьогодні, адже він може бути реалізований, а може перетворитися лише в невикористану можливість.

Література

---

1. Большая советская энциклопедия. — М., 1977. — Т. 20. — С.428.
2. Будівництво нової Європи. Прикордонне співробітництво у Центральній Європі / Відп. ред. В.Гудак. — Ужгород: Закарпаття, 1997. — 116 с.
3. Транскордонне співробітництво в системі процесів регіональної інтеграції України: політологічний аналіз: Автореф. дис...к.ю.н.: 23.00.02 / Є. В. Рябінін. — Д., 2007.
4. Топіха В.І., Лагодієнко В.В. та ін. Європейська інтеграція і транскордонне співробітництво країн Чорноморського басейну: Монографія. — Миколаїв: МДАУ, 2007. — С. 62.
5. Міжтериторіальне та транскордонне співробітництво: Монографія / Н. Мікула; Ін-т регіон. дослідж. НАН України. — Л., 2004. — 396 с.
6. Студенніков І. Транскордонне співробітництво та його місце в регіональному розвитку //Регіональна політика в країнах Європи: Уроки для України / Київ. центр Ін-ту Схід-Захід; За ред. С.Максименка. — К.: Логос, 2000. — С.138-167.
7. Замора О.М. Передумови та перспективи розвитку транскордонного співробітництва України та Російської Федерації (на прикладі Сумської області) // Матеріали V Міжн. науково-практ. конф. студентів, аспірантів і молодих науковців "Європейська і євроатлантичні інтеграція та транскордонне співробітництво", Волинський національний університет ім. Лесі Українки. — Луцьк, 2008. — Т. 2. — С. 79.

В статье автор обосновывает целесообразность использования нового понятия "потенциал трансграничного сотрудничества", поясняет суть этой дефиниции, определяет его составляющие, а также связь с другими схожими категориями, которые характеризуют трансграничное сотрудничество как предмет научных исследований.

In the article the author substantiates a reasonability of usage of a new definition "a potential of the crossborder cooperation", defining its content and components, and shows its connection with other similar categories which characterize the crossborder cooperation as a subject of scientific researches.

РЕЙТИНГ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ МІНІСТЕРСТВА АГРАРНОЇ
ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ ЗА КІЛЬКІСТЮ НАУКОВИХ СТАТЕЙ, ОПУБЛІКОВАНИХ У
ВИПУСКАХ ЗБІРНИКА НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ПРАЦЬ "НАУКА І МЕТОДИКА"
№ 13-16 ЗА 2008 РІК

№ з/п	НАЗВА НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	Кількість науково-педагогічних, педагогічних працівників* (N)	Кількість опублікованих статей в №№ 5-8, (n)	Рейтинг (R), (n / N) x 100	Місце за рейтингом
1	Білоцерківський національний аграрний університет	419	0	0	19
2	Вінницький державний аграрний університет	357	10	2,8	4
3	Житомирський національний агроекологічний університет	431	0	0	19
4	Дніпропетровський державний аграрний університет	479	3	0,63	14
5	Керченський державний морський технологічний університет	155	0	0	19
6	Луганський національний аграрний університет	437	5	1,14	10
7	Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С.З. Гжицького	310	2	0,65	13
8	Львівський національний аграрний університет	421	4	0,95	11
9	Миколаївський державний аграрний університет	257	13	5,06	2
10	Національний університет біоресурсів і природокористування України	1071	20	1,87	6
10-1	Бережанський агротехнічний інститут Національного університету біоресурсів і природокористування України	156	2	1,28	9
10-2	Ніжинський агротехнічний інститут Національного університету біоресурсів і природокористування України	65	0	0	19
10-3	Південний філіал "Кримський агротехнологічний університет" Національного університету біоресурсів і природокористування України	292	5	1,71	7
11	Одеський державний аграрний університет	343	1	0,29	17
12	Подільський державний аграрно-технічний університет	416	23	5,53	1
13	Полтавська державна аграрна академія	396	1	0,25	18
14	Сумський національний аграрний університет	564	2	0,35	16
15	Таврійський державний агротехнологічний університет	433	3	0,69	12
16	Уманський державний аграрний університет	394	2	0,51	15
17	Харківська державна зооветеринарна академія	263	4	1,52	8
18	Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва	369	1	0,27	17
19	Харківський національний технічний університет сільського господарства ім. Петра Василенка	358	13	3,63	3
20	Херсонський державний аграрний університет	292	6	2,05	5

* Кількість науково-педагогічних, педагогічних працівників за даними форми звітності 2-3 нк станом на 1.10.2008 року

ОГОЛОШЕННЯ

Про проведення всеукраїнської науково-методичної конференції "Проблеми підготовки фахівців-аграріїв в навчальних закладах вищої та професійної освіти"

Шановні колеги!

Повідомляємо Вам, що 24-25 лютого 2009 року у м. Кам'янець-Подільський на базі Подільського державного аграрно-технічного університету відбудеться всеукраїнська науково-методична конференція з проблем організації і методики підготовки фахівців аграрно-промислового комплексу в сучасних умовах:

Секція 1. Педагогіка і методика викладання у ВНЗ III-IV рівнів акредитації

Секція 2. Педагогіка і методика викладання у ВНЗ I-II рівнів акредитації

Секція 3. Педагогіка і методика викладання у навчальних закладах професійної освіти

Секція 4. Педагогіка і методика викладання інженерних дисциплін

Секція 5. Педагогіка і методика викладання дисциплін економічних спеціальностей

Секція 6. Педагогіка і методика викладання дисциплін агрономічних спеціальностей

Секція 7. Педагогіка і методика викладання біоветеринарних дисциплін

Секція 8. Педагогіка і методика викладання соціально-гуманітарних дисциплін

Для участі у конференції Вам необхідно до 30 січня 2009 року

1. Оформити заявку на участь у конференції.
2. Надіслати текст доповіді (статті), представлений на диску та роздрукований в одному примірнику.

Вартість публікації – 15 грн. за кожен (повну чи неповну) сторінку.

Оплата за публікацію статей проводиться в касі університету або за реквізитами:

ГУДК у Хмельницькій області

р/р № 35226006000274

МФО 815013 Код 22769675

У призначенні платежу потрібно вказати: за участь у конференції, назву конференції та ПІБ авторів.

Копія квитанції про оплату додається до матеріалів публікації.

Учасникам конференції з інших міст оргкомітет бронює місця у готелі згідно із заявкою.

Адреса оргкомітету

Україна, 32300, м. Кам'янець-Подільський, вул. Шевченка, 13, ПДАТУ, оргкомітет конференції, тел. 8-(038-49) 68-3-40, 8-(038-49) 2-55-49. Факс 8-(038-49) 2-55-49.

Публікації разом із супровідними документами надсилайте на поштову адресу оргкомітету або електронну адресу: e-mail: slobodyan_pdatu@mail.ru, (Слободяну Сергію Борисовичу).

ОГОЛОШЕННЯ

Про проведення всеукраїнської студенської науково-теоретичної конференції “Перші наукові кроки – 2009”

Повідомляємо Вам, що 21-22 квітня 2009 року в м. Кам'янець-Подільський на базі Подільського державного аграрно-технічного університету відбудеться всеукраїнська студенська науково-теоретична конференція.

Напрямки роботи:

- Секція 1.** Механізація сільського господарства
- Секція 2.** Інженерна механіка
- Секція 3.** Енергетика сільськогосподарського виробництва
- Секція 4.** Професійне навчання
- Секція 5.** Військово-інженерні дисципліни
- Секція 6.** Агрономія
- Секція 7.** Ветеринарна медицина
- Секція 8.** Біотехнології
- Секція 9.** Економіка сільськогосподарського виробництва

Для участі у конференції Вам необхідно до 27 березня 2009 року:

1. Оформити заявку на участь у конференції.
2. Надіслати текст доповіді (статті), представлений на диску та роздрукований в одному примірнику.

До початку роботи конференції планується видання збірника матеріалів. Вартість одного примірника становить **25 гривень**. Оплата за публікацію матеріалів проводиться в касі університету або за реквізитами:

ГУДК у Хмельницькій області

р/р № 35226006000274

МФО 815013 Код 22769675

У призначенні платежу потрібно вказати: за участь у конференції, назву конференції та ПІБ авторів.

Копія квитанції про оплату додається до матеріалів публікації.

Учасникам конференції з інших міст оргкомітет бронює місця в готелі згідно із заявкою.

Адреса оргкомітету: Україна, 32300 м. Кам'янець-Подільський, вул. Шевченка 13, ПДАТУ, ІМЕСГ, кім. 174 а, тел. 8(03849) 2-55-49, 8 (03849) 68-340.

Матеріали разом із супровідними документами надсилайте на поштову адресу оргкомітету або електронну адресу: slobodyan_pdatu@mail.ru (Контактна особа-Слободян Сергій Борисович).

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Андрушко Манолій Іванович — кандидат економічних наук, доцент, директор Інституту післядипломного навчання, Львівський державний аграрний університет.

Анічкіна Наталія Володимирівна — директор наукової бібліотеки, Херсонський державний аграрний університет.

Бендера Іван Миколайович — кандидат технічних наук, професор кафедри сільськогосподарських машин, директор Інституту механізації і електрифікації сільського господарства, Подільський державний аграрно-технічний університет (м. Кам'янець-Подільський).

Бойко Микола Володимирович — кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри ремонту машин та енергообладнання, Подільський державний аграрно-технічний університет (м. Кам'янець-Подільський).

Бончик Віталій Семенович — кандидат технічних наук, доцент кафедри ремонту машин та енергообладнання, Подільський державний аграрно-технічний університет (м. Кам'янець-Подільський).

Бучковська Віта Іванівна — асистент кафедри годівлі тварин і технології кормів, Подільський державний аграрно-технічний університет (м. Кам'янець-Подільський).

Гаврилін Павло Миколайович — доктор ветеринарних наук, професор, академік Академії наук вищої школи України, член Європейської асоціації ветеринарних анатомів, завідувач кафедри нормальної та патологічної анатомії тварин, Дніпропетровський державний аграрний університет.

Гетманець Олег Михайлович — кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри інформаційних технологій, Харківська державна зооветеринарна академія.

Гораш Олександр Савич — доктор сільськогосподарських наук, доцент, завідувач кафедри селекції, насінництва і генетики, Подільський державний аграрно-технічний університет (м. Кам'янець-Подільський).

Гуцул Тарас Дмитрович — кандидат технічних наук, виконувач обов'язків доцента кафедри транспортних технологій, Інститут механізації і електрифікації сільського господарства, Подільський державний аграрно-технічний університет (м. Кам'янець-Подільський).

Давиденко Володимир Маркович — кандидат біологічних наук, доцент кафедри зоогієни та ветеринарії, Миколаївський державний аграрний університет.

Дроздов Олександр Олександрович — асистент кафедри інформаційних технологій, магістр математики, Харківська державна зооветеринарна академія.

Дуброва Людмила Іванівна — завідувач музею історії Херсонського державного аграрного університету.

Дуганець Віктор Іванович — кандидат технічних наук, доцент, завідувач кафедри транспортних технологій, перший проректор, Подільський державний аграрно-технічний університет (м. Кам'янець-Подільський).

Єрмаков Сергій Володимирович — асистент кафедри машиновикористання у рослинництві і тваринництві, Подільський державний аграрно-технічний університет (м. Кам'янець-Подільський).

Замойська Катерина Володимирівна — кандидат технічних наук, асистент кафедри охорони праці, Подільський державний аграрно-технічний університет (м. Кам'янець-Подільський).

Замора Оксана Михайлівна — аспірант кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності та євроінтеграції, Сумський національний аграрний університет.

Зеленський Віктор Анатолійович — кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри рослинництва та кормовиробництва, Подільський державний аграрно-технічний університет (м. Кам'янець-Подільський).

Ізвеків Михайло Євгенович — кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри інформаційних технологій, Харківська державна зооветеринарна академія.

Клименко Валентина Анатоліївна — кандидат історичних наук, доцент кафедри історії, Сумський державний університет.

Комліченко Оксана Олександрівна — кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки підприємництва, Херсонський державний аграрний університет.

Котикова Олена Іванівна — кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки сільського господарства, Миколаївський державний аграрний університет.

Краснолуцький Геннадій Петрович — старший викладач кафедри ремонту машин та енергообладнання, Подільський державний аграрно-технічний університет (м. Кам'янець-Подільський).

Кріль Володимир Олександрович — старший викладач кафедри ремонту машин та енергообладнання, Подільський державний аграрно-технічний університет (м. Кам'янець-Подільський).

Кушнір Володимир Станіславович — кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри годівлі тварин і технології кормів, Подільський державний аграрно-технічний університет (м. Кам'янець-Подільський).

Лаврук Валерій Пилипович — кандидат технічних наук, доцент кафедри машиновикористання у рослинництві і тваринництві, Подільський державний аграрно-технічний університет (м. Кам'янець-Подільський).

Марущак Анатолій Миколайович — кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувач кафедри охорони праці, Подільський державний аграрно-технічний університет (м. Кам'янець-Подільський).

Михайлюк Олена Ігорівна — кандидат історичних наук, доцент кафедри історії та українознавства, Луганський національний аграрний університет.

Мирось Віталій Васильович — доктор сільськогосподарських наук, професор, академік Академії наук вищої школи України, завідувач кафедри тваринництва, Харківський національний аграрний університет імені В.В. Докучаєва.

Наумко Юлія Сергіївна — асистент кафедри економіки та контролінгу, Сумський національний аграрний університет.

Ночовна Олена Миколаївна — асистент кафедри історії та українознавства, Луганський національний аграрний університет.

Печенюк Василь Іванович — кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри загального землеробства, Подільський державний аграрно-технічний університет (м. Кам'янець-Подільський).

Рихлівський Ігор Петрович — доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри землеробства, Подільський державний аграрно-технічний університет (м. Кам'янець-Подільський).

Рудь Анатолій Володимирович — кандидат технічних наук, професор, завідувач кафедри сільськогосподарських машин і механізованих технологій, Подільський державний аграрно-технічний університет (м. Кам'янець-Подільський).

Руснак Алла Валентинівна — кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку та аудиту, Херсонський державний аграрний університет.

Скрипник Світлана Валентинівна — кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку та аудиту, Херсонський державний аграрний університет.

Слободян Сергій Борисович — кандидат фізико-математичних наук, виконував обов'язків доцента кафедри загальнотехнічних дисциплін і фізики, Подільський державний аграрно-технічний університет (м. Кам'янець-Подільський).

Стрельчук Олександр Якович — кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувач кафедри механізації переробки та зберігання сільськогосподарської продукції, Подільський державний аграрно-технічний університет (м. Кам'янець-Подільський).

Супрович Микола Петрович — кандидат технічних наук, доцент кафедри охорони праці, Подільський державний аграрно-технічний університет (м. Кам'янець-Подільський).

Тиш Мирослав Антонович — кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри охорони праці, Подільський державний аграрно-технічний університет (м. Кам'янець-Подільський).

Федірко Павло Петрович — кандидат технічних наук, доцент, завідувач кафедри ремонту машин та енергообладнання, Подільський державний аграрно-технічний університет (м. Кам'янець-Подільський).

Чубур Наталія Володимирівна — кандидат педагогічних наук, доцент кафедри політології і соціології, Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана.

Шовкун Олександра Дмитрівна — студентка Інституту інформаційних технологій, Одеський національний політехнічний університет.

Шувар Іван Антонович — доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри загального землеробства, Львівський національний аграрний університет.

Яковенко Олександр Євгенович — кандидат технічних наук, завідувач кафедри природничо-наукової підготовки, Одеський національний політехнічний університет.

Яценко Іван Володимирович — кандидат ветеринарних наук, доцент кафедри анатомії та гістології, Харківська державна зооветеринарна академія.
